

Aiesopimus Kokkolan kaupungille lahjoitettavaksi tarjotusta Aleksandra Ionowa -kokoelmasta

Kaupunginhallitus 14.04.2025 § 177
298/12.03.03/2025

Valmistelija

Museopalveluiden johtaja Joanna Kurth

Kokkolan kaupungin museopalveluiden K.H.Renlundin museolle on tarjottu lahjoituksena Aleksandra Ionowan (1899-1980) teoksista koostuvaa taidekokoelmaa sekä siihen liittyvää arkistokokoelmaa. Kokoelma-aineiston omistaa Ionowa-Säätiö sr., ja se käsittää yhteensä noin 1 300 teosta: piirroksia, guassi-, pastelli- ja vesiväritöitä sekä öljymaalauksia. Teokset ajoittuvat 1946 ja 1980 väliselle ajalle.

"Mystisen taiteen mestariksi" kutsuttu Aleksandra Ionowa on yksi suomalaisen taidehistorian unohdetuista taiteilijoista, jota kuitenkin on viime vuosien aikana enenevässä määrin tutkittu ja nostettu esiin. Varakkaaseen suomenvenäläiseen perheeseen syntynyt Ionowa sai hyvän koulutuksen ja hänen piti alkujaan valmistua kotiopettajattareksi. Ensimmäisen maailmansodan alkaessa vasta 18-vuotias Ionowa avasi Lahden Hennalaan kahvilan, jota hän pyöritti aina vuoteen 1933 saakka. Vuonna 1926 Ionowa tapasi Selma Mäkelän, josta tuli sekä hengenheimolainen että asuinkumppani. Mäkelän kautta Ionowa kiinnostui esoteriasta ja liittyi teosofiseen, uskonnollis-mystiseen Ruusu-Risti-järjestykseen. Ionowan uskomusmaailma ja esoteeristen kuvastojen laaja skaala loivat pohjan hänen taiteelleen, joka sai alkunsa lahjana ja viesteinä näkymättömiltä, henkisiltä tasoilta. Ionowan taiteellista uraa leimaa poikkeuksellinen tuotteliaisuus sekä hänen käyttämiensä tekniikoiden monipuolisuus.

Vuonna 1970 perustettiin Ionowa-Seura, jolle Ionowa lahjoitti kokoelmansa. Ionowa-Seuran toimintaa täydentämään perustettiin vuonna 1973 Ionowa-Säätiö, jonka omistukseen kokoelma siirrettiin. Ionowa-Seura ja Ionowa-Säätiö ovat toiminnallaan edistäneet taiteilijan tunnettavuutta. Aleksandra Ionowan teoksia on enenevässä määrin ollut esillä näyttelyissä eri puolella Suomea sekä valikoidusti myös ulkomailla. Parhaillaan taiteilijan teoksia on esillä Gallen-Kallela museon Aleksandra Ionowa – näkyjä henkimaailmasta ja rauhasta -näyttelyssä.

Ionowa-Säätiön tarjoama lahjoitus sopii Kokkolan kaupungin taidekokoelman kokoelmaprofiiliin ja täydentää kokoelmaan aiemmin liitettyjä lahjoituksia. Kokoelman arvoksi on arvioitu noin 280 000 euroa. Lahjoituksesta on laadittu aiesopimusluonnos solmittavaksi Kokkolan kaupungin ja Ionowa-Säätiön välillä. Aiesopimus tehdään määräaikaikaisena ja ehdollisena. Määräaikaisuus kestää vuoden 2028 loppuun saakka. Mikäli määräaikaisuuden aikana lahjoituksen vastaanottamisen ehdot toteutuvat, voidaan tehdä aiesopimuksen

sisältöjä noudattava lahjoitussopimus, joka tuodaan päätettäväksi kaupunginhallitukselle.

Liite A Aiesopimus Ionowa-Säätiön kokoelmalahjoituksesta
Kokkolan kaupungille

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus

- 1 hyväksyy aiesopimuksen Ionowa-Säätiön
 kokoelmalahjoituksen vastaanottamisesta Kokkolan
 kaupungille.
- 2 valtuuttaa museopalvelujen johtajan allekirjoittamaan
 aiesopimus Kokkolan kaupungin edustajana.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.